

MOTOROVÝ VOZÍK – DODRŽIAVANIE BOZP

Skladové hospodárstvo dnes predstavuje silný a dominantný pojem v oblasti priemyslu, rôznych výrobných sfér, v oblasti logistiky a prepravy materiálov, či už pre výrobu, či pre bežnú spotrebu, alebo pre dlhodobé uskladnenie v špecializovaných skladoch.

V skladovom hospodárstve tak možno nájsť aj široké uplatnenie pre nejedného človeka, hľadajúceho svoje miesto na trhu práce.

Sklady sú priestory určené na skladovanie rôznorodého materiálu, surovín, výrobkov a tovarov, často dennej potreby tak, aby boli dlhodobo a spoľahlivo uchované pre ďalšie použitie. S touto činnosťou sú spojené značné náklady pre každú organizáciu, výrobný, montážny či spracovateľský podnik, ktorým sa nemožno vyhnúť, a sú súčasťou celkových nákladov organizácii, či podnikov. Pri činnostiach počas skladovania však bohužiaľ priebežne vznikajú rôzne riziká, nebezpečenstvá, nehody, či úrazové deje. Organizácie sa tieto negatívne sprievodné javy snažia eliminovať, respektíve aspoň maximálne minimalizovať vhodnou organizáciou práce a ďalšími inými opatreniami na uvedených pracoviskách.

Aj napriek tomu, pôsobením **technických, organizačných**, či **ľudských** nedostatkov a nedôslednosti, sa sporadicky objavujú spomínané negatíva, bežného či závažného charakteru.

K negatívam vyskytujúcim sa v organizáciách patrí často aj prevádzka rôznych druhov mechanizačných prostriedkov, medzi ktoré patria často aj vysokozdvížne motorové dopravné vozíky. Tie nám v reálnom pracovnom procese umožňujú vysoký pracovný výkon, ktorý je potrebný na optimalizáciu skladovo - výrobných procesov, no stačí malá nepozornosť v priebehu prípravy motorového vozíka na prácu, samotnej prevádzky či pri čiastočnom ukončení práce a odstavení motorového vozíka, alebo počas zaparkovania vozíka po skončení zmeny, prehliadnutie dôležitej skutočnosti a hneď následne prichádza často k negatívnemu javu, ako je poškodenie pracovného prostriedku, pracovnej linky, poškodeniu prepravovaného materiálu, no čo je často horšie, aj k bežnému pracovnému úrazu či ťažkému respektíve v najhoršom prípade aj k smrteľnému úrazu.

Skôr než sa bližšie a dôslednejšie pozrieme na procesy skladových hospodárstiev a prevádzku jednotlivých technických pracovných prostriedkov v nich, zamerajme sa ešte predtým na skutočnosti, na ktoré treba u skladových hospodárstiev reflektovať a dôsledne ich riešiť pre spomínanú optimalizáciu už spomínaných skladovo-výrobných procesov.

V skladovom hospodárstve nemožno prehliadať a opomínať najmä tieto skutočnosti vo svetle mnohých povinností. Sú to najmä tieto „neopomenuteľné“ povinnosti:

- sledovanie nákladov na jednotlivé druhy zásob a ich skladovanie s prihliadnutím k skutočnosti, či nie sú k dispozícii alternatívne iné vhodné materiály, suroviny, výrobky či zostavy celkov,
- musíme optimalizovať delenie skladov a ich využitie z hľadiska ich vybavenia, rozmerov, vhodnosti uskladňovania rôznych druhov materiálov, surovín alebo priamo výrobkov,
- musíme v prvopočiatoch vychádzať z pozície údajov veľkosti skladov, veľkosti plôch a objemov jednotlivých skladov, vhodnosti skladov pre rôzne výrobky, ich typizácie, napríklad skladov pre uskladnenie bežných potravín, výbušnín, horľavého materiálu či iných špecifických materiálov, surovín, výrobkov, či zostav celkov,
- s modernými systémami riadenia výroby v súčasnom dynamickom výrobnom procese, pri rôznych činnostiach sa prepájajú a premietajú do nich aj riadiace procesy zo skladových hospodárstiev, teda v plnej prevádzke podniku neustále prebiehajú medzioperačné procesy z dôvodu čo najlepšieho využitia pracovného času vo vzťahu k výkonnosti výrobného procesu,
- musíme neustále sledovať stav aktuálnych zásob, dbať na pravidelne sledovanie vyžadovaného minimálneho množstva daných výrobkov či materiálov a ich okamžité dopĺňanie v daných segmentoch,
- v neposlednom rade sa priebežne s vyššie uvedenými procesmi musí čo najzodpovednejšie a dôsledne sledovať aj BOZP v celom procese pri skladovaní, vyskladňovaní, či akejkoľvek manipulácii s jednotlivými položkami atď.

Využitie určených skladových plôch, či priestorov je vždy riešene už pred ich výstavbou v projekčnej kancelárii, realizáciou ďalších dokončovacích, finálnych prác. Predpoklady využitia berú v úvahu najmä najzákladnejšie požiadavky investora, budúceho používateľa, či nájomcu, s prihliadnutím k zameraniu skladového priestoru, či bude využívaný napríklad na uskladnenie bežných tovarov, materiálov, používaných napríklad v priemysle, potravinárstve či v chemickom alebo v obdobnom priemysle. Veľký ohľad sa berie na protipožiarne požiadavky a ďalšie platné právne predpisy a možné realizované opatrenia pre budúce použitie.

V ďalších úvahách sa treba zamerať aj na dennú obrátkovosť zásob materiálov, zaťaženie základovej dosky, priestorovú „vzdušnosť objektu“ pri manipuláciách s materiálmi, riešenie nosnosti regálov, či úložných plôch, ich staticky výpočet a označenie nosnosti regálov, označenie polí, sekcií či jednotlivých buniek, atď.

Nesmie sa opomenúť využiteľná výšková primeranosť skladov, objemová a priestorová dostatočnosť, v symbióze s podmienkami dostatočného osvetlenia, riešenia prístupov a výstupov do a zo skladu, riešenie pracovných podmienok pracovníkov, prevedenie a výkonnosť ventilácie, vytápania priestoru skladu a mnoho ďalších požiadaviek, ktoré musia skladové priestory spĺňať v zmysle zákonných predpisov a rôznych noriem.

V neposlednom rade tu z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nemožno ešte opomenúť pohyb pracovníkov v skladovom priestore, pohyb rôznych technických manipulačných prostriedkov, pracovnú činnosť zdvíhacích zariadení, grafické označenie skladovej podlahovej plochy, označenie únikových ciest, piktogramy značiek upozorňujúcich na rôzne druhy nebezpečenstiev, kvalitne označenie dôležitých technických zariadení, ako sú napr. elektrické rozvážacie skrine, vypínače, ovládacie zariadenia na ovládanie vstupov a výstupov, panely ventilácie a klimatizácie, ovládanie vykurovacích telies, činnosť núdzového osvetlenia a pod.

Základným a najpoužívanejším technickým prvkom pre manipuláciu s materiálmi na paletách sú najmä vysokozdvížne motorové vozíky, bez ktorých si činnosť ani nevieme predstaviť. Sú veľmi užitočnými pomocníkmi pri manipulácii, ukladaní, a vyberaní bremien z miesta uloženia, najmä u veľmi ťažkých bremien. Ich pracovná pohotovosť, variabilnosť druhov, rozmerov, pohonov, nosnosti, ich vynikajúci operačný priestor ich priamo predurčuje k rýchlejšej, bezpečnej a pohotovej manipulácii s materiálmi vo veľmi krátkych časových úsekoch. Ich dlhodobá prevádzková životnosť a vysokovýkonné pracovne parametre, ich prioritne predurčujú k práci s materiálmi – bremenami na paletách v skladových hospodárstvach, kde často v spojení so špičkovým dizajnom sa snúbi u vysokozdvížných motorových vozíkov ich vysokoefektívna návratnosť nemalých vstupných nákladov.

Skladové hospodárstvo – vysokozdvížny motorový vozík – obsluha vysokozdvížneho motorového vozíka v nezastupiteľnej trojčlenke sú dnes zhmotnením plánov a predstáv o ideálnom pracovisku, ak sa pracovne činnosti vykonávajú spoľahlivo a bezpečne pri dodržiavaní základných zásad BOZP pri náročnom dennodennom plnení úloh na pracoviskách.

No nie vždy je tomu tak.

Výber pracovníkov a ich pracovná a psychická spôsobilosť na výkon z povolania

V špecifickom pracovnom prostredí jednou z najzákladnejších úloh BOZP je potláčanie negatívnych rušivých a škodlivých mechanických, fyzikálnych, chemických a biologických vplyvov, ktoré môžu pôsobiť pri práci na ľudský organizmus. Na základe mnohých výskumov týchto negatívnych vplyvov kladie spoločnosť vysoké požiadavky na zaistenie BOZP.

Na zreteli treba mať najmenej tri základné skupiny požiadaviek - na techniku, na pracovníka, na pracovné prostredie. Spôsob ochrany zdravia pracovníkov v minulosti uplatňovaním vo zvýšenej miere požiadaviek na techniku sa presadzoval ako hlavný smer úrazovej prevencie, pretože bol vlastne najjednoduchší. Jednostranne zameranie prevencie časom zastaralo, neosvedčilo sa, ukázalo sa ako neefektívne a v súčasnosti sa hlavne smery prevencie v skladovom hospodárstve rozvíjajú všetkými tromi smermi,...

Pri požiadavkách na pracovníka, ... sa nesmie podceňovať ani zdravotná spôsobilosť na prácu. Tvorí neoddeliteľnú súčasť kvalifikačných predpokladov pracovníkov z hľadiska BOZP. Požiadavky na zdravotnú spôsobilosť v súvislosti s vykonávanou činnosťou sú zakotvené v zákone 355/2066 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ďalších vykonávacích predpisoch príslušného zákona.

Posúdenie zdravotnej spôsobilosti pracovnou zdravotnou službou treba vykonať vždy:

- pri voľbe povolania a pri nástupe do práce,
- v súvislosti s vykonávanou pracovnou činnosťou 1. až 4. kategórie,
- pri zmene vykonávania pracovnej činnosti, napríklad zmena z 2. na 3. Kategóriu,
- pred nástupom na dočasnú pracovnú neschopnosť,
- pri zmene technologických procesov vo výrobe a v ďalších prípadoch, ktoré ustanovujú zákonné predpisy.

Zdravotná spôsobilosť na prácu sa posudzuje na základe zdravotného stavu pracovníka zisteného pri preventívnej alebo inej lekárskej prehliadke a na základe požiadaviek vyplývajúcich z povahy vykonávanej práce. V súčasnosti, v dobe pandémie v dôsledku ochorenia COVID-19, je obzvlášť dôležité dodržiavať všetky proticovidové opatrenia u všetkých pracovníkov, nielen kvôli ich osobnej ochrane, ale aj ochrane všetkých spolupracovníkov, s ktorými pri pracovnej činnosti denne prichádzajú do styku.

Všeobecné požiadavky na BOZP pri prevádzke motorových vozíkov

Z hľadiska prevádzky vysokozdvížných motorových vozíkov sa samozrejme treba pracovno-právne orientovať a cielene zamerať najmä na predpisy, ktoré sú pre ne určené. Ide najmä o tieto technické predpisy:

- STN 26 8805: 2018 Motorové vozíky. Základné požiadavky. Požiadavky na kvalifikáciu,
- STN 26 8811 Všeobecné požiadavky na bezpečnosť
- STN ISO 3691+Amd 1 :2000-08,...

+
+
+
+

Prevádzka motorových vozíkov

- Vozíky je možné používať len pre účely, na ktoré sú konštruované a určené výrobcom motorového vozíka a na ktoré je schválená ich technická spôsobilosť, určená v technickej dokumentácii, pričom podmienky ich prevádzky musia byť dodržané, ich nosnosť nesmie byť prekročená.
- Podstatné zmeny alebo úpravy na vozíkoch vykonávané užívateľom, majúce vplyv na bezpečnosť prevádzky, môžu byť vykonávané len so súhlasom príslušného výrobcu.

- Vozíky vrátane ich príslušenstva, výstroja a výbavy, a ak ich technický stav by mohol ohroziť bezpečnosť osôb, majetku, prevádzky alebo cestnej premávky a jej plynulosť sa nesmú používať.
- Pri používaní motorového vozíka za zníženej viditeľnosti musí byť vozík vybavený zodpovedajúcim osvetlením a odrazkami. Osvetlenie je obsluhovateľ povinný používať pri zníženej viditeľnosti.

Zodpovedný užívateľ je povinný najmä:

- zaistiť bezpečný technický stav motorových vozíkov vrátane pravidelných technických prehliadok, kontrol, údržby a opráv v stanovených lehotách,
- zaistiť vyhovujúci stav vozíkmi používaných dopravných ciest, aby bol najmä rovný a tvrdý, v zimnom období je potrebné zabezpečiť protišmykový povrch,
- zaistiť predpísané označenie motorových vozíkov,
- zaistiť vybavenie vozíkov podľa návodu výrobcu,
- vymedziť pre technické kontroly, údržbu a opravy motorových vozíkov potrebný čas,
- zaistiť včasné odstránenie zistených, alebo jemu oznámených závad,
- určiť k obsluhu motorových vozíkov len zamestnancov k tomu oprávnených, telesne a duševne schopných,
- zaistiť nabíjanie akumulátorových batérii podľa platných predpisov výrobcov,
- vymedziť alebo zaistiť na úschovu vozíkov uzamykateľné miesto chránené pred poveternosťnými vplyvmi, so zákazom vstupu nepovolaným osobám, zákazom fajčenia, jedenia, pitia a zaobchádzania s otvoreným ohňom, v súlade s bezpečnostnými predpismi, s návodom k obsluhu a údržbe a technickými podmienkami vozíka,
- zaistiť základné a opakované školenie a praktické zaučenie obslúh motorových vozíkov a zaučenie závozníkov,
- zaistiť minimálne raz za päť rokov aktualizačnú odbornú prípravu obslúh motorových vozíkov,
- zaistiť vedenie predpísaných dokladov a záznamov o prevádzke motorového vozíka,
- kontrolovať plnenie povinnosti vodičov motorových vozíkov a ďalšie iné povinnosti stanovené pre užívateľov.

Obsluha motorových vozíkov

- Vozík môžu riadiť a ovládať len osoby k tomu duševné a telesné schopné, staršie ako 18 rokov, určené užívateľom a majúce platný preukaz vodiča motorových vozíkov príslušnej triedy a druhu.
- Obsluhovateľ musia byť preukázateľne oboznámený s obsahom platných predpisov na používanie motorové vozíkov, na ich údržbu, prípadne opravy, s bezpečnostnými predpismi pracoviska , ako aj s ďalšími súvisiacimi predpismi.
- Pracovný odev, obuv a osobné ochranné prostriedky vodiča nesmú byť na závalu bezpečného ovládania vozíka.

Základné právne povinnosti a zodpovednosti obsluhy motorového vozíka

- Obsluhovateľ motorového vozíka môže riadiť a ovládať len taký vozík, ktorý je zaradený do druhu oprávnení, ktoré má uvedené v preukaze obsluhy motorového vozíka, pre riadenie a ovládanie motorového vozíka iného druhu /neuvedeného v preukaze/ musí byť zvlášť zaškolený a zaučený. Doba zaškolenia a zaučenia sa musí vykonať v rozsahu podľa vzorovej učebnej osnovy oprávneným inštruktorom obslúh motorových vozíkov.
- Obsluhovateľ je povinný odmietnuť prepravu bremena, ktoré svojou hmotnosťou, rozmermi a uložením nezodpovedá zásadám bezpečnej prevádzky.
- Obsluhovateľ je povinný odmietnuť jazdu s vozíkom, ktorý má závady ohrozujúce bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky, alebo ak hrozí nebezpečenstvo poškodenia zdravia, alebo majetku.
- Obsluhovateľ je povinný riadiť a obsluhovať motorový vozík tak, aby neohrozil bezpečnosť pracujúcich, prípadne iných spolupracovníkov, aby nepoškodil prepravované bremeno, zariadenia v prevádzke alebo dopravnú cestu,...

+
+
+
+

Zahájenie prevádzky:

- pred zahájením prevádzky je obsluhovateľ povinný presvedčiť sa o celkovom technickom stave vozíka a jeho vybavenia, zvlášť o stave pneumatík ako základných nosných prvkoch vozíka spolu so základným rámom vozíka, o stave riadenia, bŕzd, osvetlenia, o stave hydraulického systému, stave zdvihového zariadenia, jeho základovej dosky, na ktorej sú presúvateľné uchytené nosné vidlice vozíka,

- u vozíkov so spaľovacím motorom je obsluhovateľ povinný presvedčiť sa o jeho technickom stave, najmä funkčnosti, spoľahlivosti mazacej, chladiacej a palivovej sústavy vrátane jeho čistoty ako základného predpokladu protipožiarnej spoľahlivosti motora, teda aj vozíka.

Spaľovací motor je často znečistený unikajúcim motorovým olejom z bloku, olejovej vane, či hlavy motora, čím sa na ňom vytvárajú „olejové povlaky“ na ktoré v prevádzke priebežne, nekontrolovateľne a neustále sadá prach, ktorý sa usádza na uvedených olejových povlakoch. Spojením týchto dvoch zložiek sa na rôznych častiach motora vytvára nebezpečná zápalná zmes, ktorá, ak sa priebežne neodstraňuje, tvorí vysoké potenciálne nebezpečenstvo jej vznietenia pri prehrievaní motora, za súčasných vysokých vonkajších teplôt.

Tu treba pripomenúť – čo neustále tvrdia odborníci z oblasti hasenia požiarov, že takýto olejový-prachový povlak je tak extrémne silno horľavá zmes, ktorú možno prirovnať k horľavosti antracitu, koksu, ktorá pri horení dokáže dokonca narušiť hliníkový blok motora a legovaný hliníkový blok dokáže ľahko roztaviť do nedefinovateľného stavu zliateho hliníka s vytváraním tvarov typickej roztavenej sviece.

- u vozíkov s akumulátorovým pohonom je vodič povinný presvedčiť sa o stave napájacej batérie / spravidla do 80 V/, o správnej činnosti spínačov, ovládačov, kontrolných prístrojov a pod.,
- v zmysle kontroly podvozkových častí je vhodné, a priam potrebné, venovať neustálu pozornosť kontrole stavu dezénu pneumatík, zisťovaniu prípadných trhlín u nich, stavu tlaku v pneumatikách predpísaného výrobcom, čo je obvykle uvedené v návode na obsluhu a údržbu vozíka, či na piktograme umiestnenom na vhodnom mieste v blízkosti každej pneumatiky,
- pred jazdou s nákladom je vodič povinný prekontrolovať jeho uloženie, prípadne upevnenie. Závady zistené pri kontrole jednotlivých častí vozíka musí obsluhovateľ odstrániť buď sám, pokiaľ je na príslušné opravy zaučený, alebo si vyžiadať odbornú opravu a závalu vopred ohlásiť priamemu nadriadenému. Vozík sa môže používať až po odstránení závad, ohrozujúcich spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky.

+
+
+
+

Rozbor jednej nehody v priestoroch skladovej manipulácie s využitím poznatkov z vyšetrovacieho spisu.

Pracovná úloha:

Obsluha vysokozdvížneho motorového vozíka mala za úlohu vykonávať obvyklú pracovnú činnosť – vyskladňovanie tovarov z vonkajšieho priestoru, kde materiály boli naložené na ložnej

ploche nákladného auta, priamo do skladu, kde dochádzalo k ich triedeniu za pomoci ďalších manipulačných prostriedkov.

Zisťovanie príčin a rozsahu úrazu:

Z pohľadu IP vyšetovaná udalosť je závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmom na zdraví v zmysle § 17 ods. 4 písm. a, zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Úrazový dej – priebeh:

Poškodený X. Y, v čase úrazu manipuloval za pomoci ručného paletovacieho vozíka s naskladneným tovarom v hale a bol otočený chrbtom ku vchodu, od ktorého prichádzal cúvaním motorový vysokozdvížný vozík EFG 216 K / ďalej len vozík/ vedený obsluhou,.... R. S.

Pri nakladacej rampe z vonkajšej strany bol pristavený kamión s tovarom, ktorý vykladal R. S. s prideleným motorovým vysokozdvížným vozíkom. Podľa údajov zo spisu, vodič pri vyberaní paliet z nákladného auta následne s naloženým motorovým vozíkom cúval a podľa údajov zo spisu si pri cúvaní nevšimol, respektíve nevidel, že pri vyskladnenom tovare manipuloval poškodený s ručným paletovacím vozíkom.

Zadnou ľavou časťou vozíka narazil do poškodeného, čím mu spôsobil zranenie chodidla pravej nohy – otvorenú zlomeninu. Po vzniku kriku v priestore haly na vodiča, tento vozík okamžite **zastavil a vzápätí** sa pohol dopredu, aby vyslobodil chodidlo pravej nohy spod rámu motorového vozíka.

Medzitým poškodeného so zranenou pravou nohou vodič s kolegom preniesli na šatňu. Následne bola privolaná rýchla záchraná služba prvej pomoci, ktorá poškodeného odviezla na ošetrovanie do nemocnice.

Ďalšie dôležité skutočnosti podľa spisového protokolu:

Poškodený bol zamestnaný v spoločnosti,.... na základe pracovnej zmluvy. Vstupné oboznamovanie zo všeobecných predpisov bezpečnosti práce absolvoval v poverenej organizácii,.... lekársku prehliadku poškodený absolvoval s výsledkom: „spôsobilý na výkon posudzovanej práce“. Pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky poškodený v priebehu práce používal, ako uvádza „Protokol o vyšetrení príčin úrazu“.

Obsluhovateľ motorového vozíka pracoval v totožnej organizácii na základe pracovnej zmluvy. Bol držiteľom preukazu obsluhy motorových vozíkov príslušnej triedy a druhu vozíka. V zmysle § 16 ods. 8 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad je povinná absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie. Obsluhovateľ motorového vozíka mal po vydaní preukazu v roku 2012 absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu /AOP/ najneskôr v roku 2017, túto AOP neabsolvoval v uvedenom termíne, pričom pre spresnenie časového údajú je vhodné uviesť, že nehoda sa stala v roku 2019.

V zmysle § 16 ods. 11 písm. c, zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov preukaz, osvedčenie alebo doklad stráca platnosť, ak fyzická osoba neabsolvovala aktualizáciu odbornú prípravu. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že vodič motorového vozíka nemal splnené podmienky pre ďalšiu obsluhu VZV.

V čase úrazu mal neplatný preukaz na obsluhu motorových vozíkov. Napriek vyššie uvedenému **zamestnávateľ ho zaradil na uvedenú prácu vodiča motorového vozíka**, na ktorú nemal platný doklad o odbornej spôsobilosti. Vzhľadom nato, že vodičovi bol po absolvovaní nového kurzu vydaný nový preukaz obsluhy motorového vozíka, nebolo vydané rozhodnutie o zákaze obsluhovať motorový vozík do budúcnosti.

Protokol o vyšetrovaní úrazu ďalej uvádza ďalšie skutočnosti:

Vykladanie tovaru z pristaveného nákladného auta, ktoré bolo pristavené k nakladacej rampe prebiehalo tak, že obsluha motorového vozíka vykladala tovar z nákladného auta, ktorý bol uskladnený na drevených paletách, na plochu skladovej haly a odtiaľ ich ďalší zamestnanci s ručnými paletizačnými vozíkmi prevážali na pozície podľa miesta určenia. Odtiaľ sa znovu naskladňujú podľa potrieb naspäť do pristavených nákladných aut, ktoré ich následne rozvážajú podľa miesta určenia.

Samotná hala bola rozdelená tak, že za vstupnou bránou je súvislá asfaltová plocha. Hala je ďalej predelená cca v polovici stĺpmi a v priestore pod strechou sú vyznačené pozície, kde vyskladnený tovar podľa kódov navážali zamestnanci ručnými vozíkmi, medzi ktorých bol zaradený aj poškodený X.Y.

V prevádzkovo – bezpečnostnom predpise pre skladovanie, ktorý vypracovala spoločnosť....., je v bode 2.4.1 písm. j, uvedené, že dopravné cesty, dopravné uličky, prechodové uličky, úžitkové skladovacie plochy a manipulačné plochy musia byť na podlahe viditeľne označené obrysovými čiarami žltej farby.

Vyššie uvedené v čase pracovného úrazu nebolo zo strany zamestnávateľa zabezpečené a splnené v plnom rozsahu. Uvedený nedostatok, vzhľadom na to, že nebol zistený v príčinnej súvislosti s udalosťou, bude riešený samostatným protokolom. V príčinnej súvislosti so vznikom úrazu bol zistený nedostatok zo strany obsluhy VZV, ktorý aj napriek tomu, že skladovacia plocha nebola viditeľne označená, nevenoval dostatočnú pozornosť obsluhu motorového vozíka, a tým ohrozil bezpečnosť osôb na pracovisku, konkrétne poškodeného, ktorému pri cúvaní poranil chodidlo pravej nohy a spôsobil poškodenému ťažkú ujmu na zdraví.

Na základe vyššie uvedených skutočností bola klasifikovaná príčina tohto úrazu v zmysle § 1, vyhl. č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze príslušnými prílohami štatistickými značkami :

11 – Ohrozenie inými osobami a to obsluhou motorového vozíka.

Inšpektor práce v danej veci, pri stanovovaní štatistickej značky príčin závažného pracovného úrazu poškodeného, vychádzal z obhliadky miesta udalosti a predložených materiálov zo strany zamestnávateľa a polície SR.

Záverom možno konštatovať, že došlo k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 12 ods. 2 písm. a/ zákona č. 124/2006 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s nedodrzaním bezpečnostnej úrovne, ktorá vyplýva s čl. 4.4.5 STN 26 8805 Motorové vozíky – základné požiadavky na kvalifikáciu a to tým, že obsluhovateľ motorového vozíka, ktorý obsluhoval motorový vozík zn. J,..... pri cúvaní dňa,..... v skladových priestoroch spoločnosti..... na prevádzke v ..... neobsluhoval vozík v zmysle predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nevenoval dostatočnú pozornosť obsluhu motorového vozíka a ohrozil bezpečnosť osôb, konkrétneho poškodeného. Pričom s predpismi bol v predchádzajúcom období na periodickom školení obslúh motorových vozíkov riadne a preukázateľne oboznámený a preškolený, vrátane návodu na obsluhu motorového vozíka.

Pre poučenie do budúcnosti mnohým obsluhám motorových vozíkov treba ešte raz pripomenúť najmä, nielen pre všeobecnú bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ale ja pre ich vlastnú pracovnú bezpečnosť, že:

- je potrebné, aby v každom časovom okamihu obsluhovala motorový vozík len osoba ktorá má platnú kvalifikáciu – v daných prípadoch platný preukaz vodiča motorového vozíka,
- aby zamestnávateľa túto skutočnosť rešpektovali a neustále v pravidelných intervaloch kontrolovali, i keď v tomto prípade zjavne z ich strany nebolo veľmi možné, pri neúčasti vedúcich pracovníkov, keďže bola to zmena nočná zmena - úraz sa stal v skorých ranných hodinách

o 04.00 hod. No nemožno zas poprieť skutočnosť, aby vedúci pracovník mohol poprieť, že nevedel zistiť v priebehu temer dvoch rokov, komu zveruje k obsluhu motorový vozík,

- hrubým porušením bezpečnosti práce zo strany zamestnávateľa sa javí skutočnosť o absencii dopravného vodorovného značenia, tak ako je to praktizované aj v bežnej cestnej premávke,
- aj keď značenie v danom prípade absentuje, de facto sťažuje identifikáciu potrebných línií pre dané subjekty, no nemožno poprieť, že dané línie minimálneho priestoru každý zo zúčastnených potrebuje,
- vozík ma výrobcom stanovený určitý polomer zatáčania, z tých hodnôt je potrebné vychádzať, a podľa možnosti haly, aj primeraný vozík si zakúpiť,
- nič nebráni zamestnávateľovi si v danej hale skladovať jednoduché stroje / hranol s klinom/, zistiť si danú svetlosť motorového vozíka, v danom prípade podľa technických zistení autora článku bola hodnota 90 mm. Postačí mať nejaký primeraný klin trojuholníkového tvaru, ktorý pri nehode priložíme rýchlo k vozíku a hranolom dĺžky 2,5 – 3.5 m vozík skutočne ľahko nadvihne z boku aj jeden pracovník, a tak by bolo možné opatrne vybrať nohu poškodeného,
- obsluhu vozíka treba **jednoznačne poučiť**, že ak pri spätnom pohybe motorového vozíka niekomu cúvneme na nohu či inak pracovníka v blízkosti vozíka ohrozíme, poškodíme, zásadne nepodliehame panike a nezaradíme okamžité rýchlosti vpred lebo môže – ale aj nemusí nastať jav, keď mu zakliesnenú nohu neuvážene jazdou vpred ešte druhýkrát prelomíme, či horšie devastáčne poškodíme,
- závery teoretických vedomostí o efektívite výhod jednoduchých strojov - dvojramennej páky - sa získavajú v 7 ročníku základnej školy, len to musí človek vedieť využiť v praxi, zdravo a s prehľadom, využívajúc naplno svoje teoreticko- praktické skúsenosti v praxi,
- uvedenému úrazu ma aj autor článku veľmi blízko, nielen ako inštruktor obslúh motorových vozíkov, ale aj z hľadiska tejto skutočnosti, keď po vyšetrení nehody, s odstupom času, ho obsluhovateľ motorového vozíka, ktorý nebol jeho žiakom, vyhľadal na základe odporúčaní priateľov a žiadal autora o „odborný pohľad“ na daný prípad, čím autor získal mnoho viac poznatkov o danej nehode a tak vzájomnou komunikáciou medzi nimi sa hľadali „body závažnosti“ prečo sa stala nehoda, ako bolo vhodné jednať na pracovisku, aby sa nehoda vôbec nestala, s maximálne zodpovednou snahou obsluhovateľa sa na danom prípade **dodatočne poučiť do budúcnosti**,
- počas komunikácie sa zistili aj ďalšie nepriame skutočnosti, keď zamestnávateľ nepostrehol, že rolovacie otváracie dvere, pri ich plnom otvorení do horizontálnej polohy, prekryvali úplne neónové osvetlenie nad vchodom do priestoru haly, keď absolútne chýbali ďalšie „vymožnosti“ pre obsluhovateľa, ako je vnútorné spätné zrkadlo u vozíka a ďalšie vonkajšie spätné zrkadlo, chýbal dokument identifikácia rizík a nebezpečenstiev, rovnomernosť osvetlenia priestoru, ochrana zraku pred prievanom, nevhodná obuv poškodeného – tenisky, označenie nielen manipulačných, ale aj dočasných plôch pre priebežnú manipuláciu s materiálom či skladovanie materiálu,
- každá nehoda samozrejme **zhorší komunikačné kanály** medzi účastníkmi nehody, pracovného úrazu. Obsluhovateľ neskôr autorovi článku oznámil, že už v uvedenej firme nepracuje - aj to je dôsledok naoko banálnej, a pritom ozaj závažnej nehody,
- z odborného hľadiska viac tu netreba rozvádzať – veď každý si mnohé cenné informácie môže získať nielen z údajov a postrehov uvedených v tomto článku, ale aj zo všetkých zákonných noriem a predpisov pre bezpečnú prevádzku motorových vozíkov vrátane vnútorných predpisov ustanovených v organizácii,

- treba však záverom jasne a plne zodpovedne konštatovať, že primárnou príčinou úrazu bola zlá organizácia práce na pracovisku, nie je to teda len o neplatnom doklade obsluhy motorového vozíka, zavážili aj iné dôležité skutočnosti, e sa vôbec úraz stal.

Záver protokolu:

Obsah protokolu bol prerokovaný dňa,.... so všetkými zúčastnenými daného pracovného úrazu vrátane splnomocneného zástupcu zamestnávateľa, ktorí sa zároveň mohli vyjadriť ku všetkým zisteným skutočnostiam.

Poskytnutý protokol o vyšetrení úrazu nebol doplnený dodatkom, teda nebolo možné zistiť, či sa zúčastnení, najmä obsluhovateľ vozíka dodatočne vyjadrovali k zisteným skutočnostiam, prípadne, či zo svojej strany mali niektorí zúčastnení pracovníci k zisteniam nejaké osobno-pracovno-právne výhrady.

V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10 Sžk 19/2017 z 30. mája 2018 sa NS SR k dodatku vyjadril nasledujúco, citujem: V prípade, ak sa kontrolovaný subjekt v stanovenej lehote písomne vyjadrí ku skutočnostiam uvedeným v protokole o vyšetrení vzniku závažného pracovného úrazu, je inšpektor práce v súlade s ustanovením § 14 ods. 3 písm. a, zákona o inšpekcií práce povinný vyhotoviť dodatok k tomuto protokolu.

Z príslušnej právnej úpravy však inšpektorovi práce už nevyplýva povinnosť dodatok k tomuto protokolu prerokovať s kontrolovaným subjektom.

Záver:

Filozofický poňaté, každá takáto informácia, právny poznatok sú cennou devízou pre ďalšie **bohaté životné** skúsenosti.

Záverom si už teda môžeme lepšie predstaviť, ako na prvý pohľad **bezvýznamné neplnenie** povinnosti v oblasti BOZP sa môže premietnuť až do **významného riešenia** a právneho posúdenia udalosti na Najvyššom /kasačnom/ súde SR.

Poznámka:

Symboly :

+

+, ...sú symboly miesta, kde bol krátený text pre ukážku,...

+

+